

SZENTEGYHÁZI HÍRLAP

V. ÉVF. 7. SZÁM
1996
Július

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

BÚZA NÉZŐBEN

Jó a kenyér, ha jó a liszt. Jó a liszt, mert jó volt a tavalyi búza. Egyszerű logika, de mégsem akarjuk érteni, ha néha feketébb a kenyér, mivel mindenki jó kenyeret szeretne az asztalára. A jó kenyér feloldja gondjainkat, a jó kenyér öröm. Néhanapján meg kell elégednünk a kevésbé jóval is, csak legyen. 1980 augusztusa óta - amióta városunkban működik a pékség - nem maradtunk kenyér nélkül.

Most minket különösképpen az ideai helyzet érdekel: van-e tartalék, kitart-e a liszt az új búzáig. Simó Imre kenyérgyári mester tájékoztatott: vészjelzés még nem érkezett, viszont köztudott, hogy gyenge búzatermés várható. A szomorú az, hogy ez országos jelenség. A tavaly ilyenkor a malmok hatalmas mennyiségben kapták az új búzát, most pedig -július vége fele tartunk - nem jelentkeztek a gazdák. Bizunk viszont abban, hogy az erre hivatott szakemberek mint máskor is mindig megteszik a magukét és lesz kenyér az asztalon.

Idén tehát nem időszzerű a kedves dalunk, mely szerint:

"Érik a, hajlik a búzakalász"

↳ Szabó Klára

Csak tiszta forrásból

A látogató - legyen az honi vagy külföldi - szinte elámul Csíkszereda vagy Székelyudvarhely felől közeledve ahogyan ez a kisváros a Hargita lábánál megbújva természeti szépségeivel ráköszön. Nem ismervén az itteni problémákat azt hiheti, hogy ezen a mesés tájon az emberek csak boldogok lehetnek, hiszen a természet szinte dédelgeti ezt a kis települést. Valódi dédelgetés ez. A hűvös erdők, borvízforrások, virágos rétek, bővizű patakok dédelgetése.

Az itteni ember már megszokta a látványt, ez az élő környezete. Csak hogy nem mindig gondolkodik el azon, hogy ha ezt a környezetet nem óvja, elpusztulhat. S akkor talán oda minden ékességünk.

A helyi gazdasági élet forgatagában a gyorsan megtérülő tőkebefektetés és a profit kerül előtérbe. Pedig létezik környezetvédelem és vannak környezetvédők, akik az előbbieken túlmenően fájlalón veszik tudomásul, a "tiszta források" egyre ritkábbak, sőt kihalófélben vannak.

Jól tudjuk, helyi hagyományaink egyike a száművészség, a másik a fakitermelés. Ez eddig mindenben is van, hisz hagyományainkból növekszik a jövőnk, azonban jó lenne ha az illetékesek odafigyelnének az alábbi problémákra.

- Mi hegyvidékiek vizekben gazdag helyen élünk. A város felső részében működő gáterek és fűrésztelepek rengeteg mosztot termelnek. Ha a

fűrészmosztot a patakokba öntik az katasztrófális károkat okoz a vízi élővilágban. Az erjedő moszt kivonja a vízből az oxigént, s az így keletkezett oxigénhiányos vízből a halak vagy elvándorolnak, vagy elpusztulnak.

- A mosószeresek vagy más vegyi anyagok, műtrágyák, permetek el nem bomló vegyületek. Ezek ugyancsak káros hatásúak, ha vízbe kerülnek. Gondoljunk arra is, hogy az utánunk következő falvakhoz már csak a nálunk beszennyezett víz jut el. A patakokba ömlő trágyalé, a csatornákból kiömlő mérgező foszfát tartalmú vegyületek is megbontják a vizek ökoszisztémáját.

- Végül - és szokták mondani - nem utolsó sorban: az eltérő felfele vezető útszakaszon nincs egyetlen szemetesláda sem. Hogy a szemet tárolását imitt-amott a város területén ne is említsük. Mindenképpen megfontolandó, hogy az egyre növekvő mennyiségű műanyag hulladékok olyan el nem bomló anyagok, amelyek károsak környezetünkre, nem egy közülük betegséget is okozhat.

Villanásnyi problémák ezek, s a téma korántsem merül ki ennyiben, de észrevenni és a lakossággal észreveteni ezeket a dolgokat kell.

Felismerni, szótvetni az első lépés a megoldás felé. Az is elképzelhető, hogy Szentegyháza hagyományai mellé felzárkózzon a környezetvédelem is mint érték.

↳ A környezetvédők.

Sétifika

Kedves olvasó, egy „városkörüli” sétára hívom meg Önt: Kérem szépen, ha valahol rendellenességre bukkan ne kezdjen rögtön panaszkodni, hisz csak terepszemlét szeretnénk tartani. Jó lenne ha egy jegyzetfüzetbe bejegyeznék az Ön utcája, kapuja, üzlethelysége, tömbháza körül mindazt ami tennivalót hagy maga után. Mindezt azért, hogy ezek a kis de jelentős dolgok is felkerüljenek mindennapi tennivalóink listájára.

A városnézést többnyire a központból ajánlott kezdeni, induljunk el innen. Az útra és az átkelésre nagyon tessenek vigyázni, hiszen ha kicsi is a forgalom, sehol egy gyalogjáró, de kérem megértésüket. A poros, gúdrós-gódrós (vagy inkább nevezzük másodosztályú földútnak) útjaink hátára kérjük idézzék fel emlékezetükbe a kb. 10-15 évvel ezelőtti időt, amikor mindezek megvoltak. A Hordó vendéglő magán viseli az elmúlt idő nyomát, igazi kisvárosi kocsmá. Új a cégtábla homlokzatán, de lépcsőkörlátai, falai, lépcsői ütöttek kopottak. A szemben levő épület-tömből is elmondható mindez. A gazda új, de az épületet kikezdte a tél. Az előtte levő korlátból a járókelők lekoptatták a rozsdásodást gátló festéket. Az Eminescu utcában két játszóteret is láthatunk. Girbe-görbe korlátjára (padok hiányában) fiatalok szoktak felülni. A játszóterő gyerekeknek szerencsére jó a fantáziájuk, újjá, széppé, színéssé varázsolják képzeletükben legfontosabb életterüket.

Átellenben a József Attila utca kezdődik. Pillantsák meg a dűledező tyűkretrecek, és ha autóval erre járnak kérem vigyázzanak, el ne üssék az oktalanul itt kapirgáló majorságot. Ugyanakkor képzeljék el, milyen szép volna ezen a magaslaton egy park, vagy netán egy garázs-sor, akkor, ha a gazdák baromfitenyésztésüket kitelephithetnék a többi sokszáz folytatásában. A néhai legénylakás -Garzon- környékén álljunk meg egy percre. Rossz a lépcső, nehogy kicsikkanjon a bokájuk! Sajnos nincsenek padok, hogy helyet kínáljanak Önöket, de remélem öt-tíz év múlva ha ismét erre sétálunk lesz pad a felújított virágágyások körül, égni fognak az utcalámpák és csemetéket is ültetnek a kedves lakók.

A kerten túl földtereng a Kerekérdő, amihez sajnos egy csúf síkatoron kell áthaladnunk. Kérem ne ijedjenek meg a cigány lakosság

(folytatása a 2. oldalon)

EZÜST GYÖRGY

Rövid számadás

Mivel jár egy őrségváltás a városi portán?
Hátunk mögött a júniusi választásokkal elindultunk a soronlévő négy éves úton.

Az első napok nehézségeit szeretném ecsetelni:
— A „sanepid” letiltotta a termál fürdő működését.
— Az IGO - a lakosság köreiben ismert indokkal beiktatásunk első napján le akarta állítani a hideg és melegvíz szolgáltatását a városban.

— Egyik júniusi napon olyan eső - vízmennyiség - hullott le két óra leforgása alatt, hogy az Eminescu utca tömbházainak földszintje víz alá került. Itt csak a pillanatyra határozottság segített - munkához látni azonnal.

— Lehetőségeinkhez mérten a strandot rendbe tettük, megszereztük az egészségügyi engedélyt. A két medencét hetente kétszer kisúrolják surlókefével. Szeretnénk, ha jövőben a fürdőidény indulásakor rászólna a Hargita Gyöngye elnevezésre.

— A Tanács raktárában eddig nem volt deszka, pedig köztudott, hogy a Tanácsnak saját legelője van. Most - egy hónap múltán - 20 m deszka fekszik, melyet saját munkásaink termeltek ki és Bartos Attila tanácsos metszette deszkává.

— A városban három új közlekedési táblát helyezettünk el, a régi rozsdásokat lefestettük a nagyon régieket kicseréltük.

— A központban a fák törzseit és a járdák széleit lemeszeltük. Minden reggel 4-7 óra között úttakarítás folyik. Felszólítottuk a központi cégeket, hogy szeptember 15-ig az épületjavítást és meszelést fejezzék be.

— Két fizetett parkoló működik ezután városunkban: a Csíkszereda -Lövete elágazás, Festő Gabi vendéglője mellett, valamint Homoródon a Lobogó forrás mellett. Gondoljuk így tiszták lesznek a parkolók és a borvíztöltés is. Nem látjuk jónak egy udvarhelyi cég ajánlatát miszerint egy borvíztöltődet építené Homoródon a Lobogó forrásnál.

— Az IGO vagyis a "Comunal" S.A. tevékenységét az október 23-i tanácsülésen alaposan átvizsgáljuk mivel komoly gondokkal küzd. A lakbiztonságok jelenlegi szervezésén változtatni kell. Hamarosan minden tömbházlakos egy-egy kis gazdasági egységgé változik, vagy kellene változnia. Minden tömbház fizethetne egy elnököt, aki megoldja gondjait, megkövetelné a tisztaságot és rendet.

A Hársfa utca vízellátási gondjai az IGO ígérete szerint hamarosan megoldódnak. Így legyen!

— Soknak találjuk a kábel-TV által kirótt havi 3 dollárt. Ez ügyben tárgyalunk Csáky Jenővel. A későbbiekben erről még beszámolunk.

— A város kanalizálása ügyében Bukarestbe utazunk a vásárhelyi tervezővel és az illetékes megyei képviselőjével.

— A megyei rendőrség jóváhagyta a helyi rendőrség kezdeményezését, miszerint Szentegyházán és környékén lehet szekeret vontatni traktor után, ha a szekérfék és jelzőberendezésekkel le van látva. Figyelem, ha nincs kanyarjelző és fék, büntetendő!

— A fűrészpont -mosztot- csak a város szélén kijelölt helyre vigyük. Szigorú büntetés vár azokra akik a patakba öntik.

— Gratulálunk tűzoltóinknak: első díjat nyertek Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön pedig - a profi Traktor gyár után - harmadik helyezést értek el.

— A város kulturális életében - a két discon kívülmű - nem sok esemény van. Annak ellenére, hogy menő lett a "Flash Dance", a polgármesteri hivatal kénytelen beleavatkozni anyagi gondok miatt. Ez ügyben kérem a fiatalok megértését.

Miről is van szó? Egészen pontosan arról, hogy egy ilyen disco esetében a csíkszeredai Flash KFT

havi 3,5 millió lej bért fizet -azoknak, akiktől béreli a terület- ami gyakorlatban így néz ki: 3 dollár/m² X 375m² = 1125 dollár havonta.

A Bartók Házban is van disco, van bár, de nem a csíkszeredai FLASH, hanem jó magyarosan a FLASH DANCE KFT, mely törvényes engedély nélkül költözött be a helységbe. A Szentegyházi Pénzügyi Osztályon nem jelentette be fiókját, sőt a Megyei Ipari Kamaránál sem (július 26-ig). Hol fizetik az adót a havi sok millió jövedelem után? A Helyi Tanácsnak az év elején fizetett csekély összeget. A Tanács viszont fizette az összes költségeit a háznak. A fűtés például februárban 530.000 lej, márciusban 330.000 lej, áprilisban 209.000 lej, májusban 209.000 lej.

Mit szól az ügyhöz Márton Ferenc úr? -amíg mások havonta 3,5 millió lej bért kapnak 375 m²-ért, mi a 600 m²-ért semmit nem kapunk, sőt ráfizetünk jócskán - a Művelődési Ház igazgatója, aki egyik részese a FLASH DANCE disco havi jövedelmének. Figyelem milliókról beszélünk, nem aprópénzről. A tanácsnak is lenne mire ráfordítani ezt a pénzt.

— Elindítottuk az útjavítást -egyelőre, amit lát a lakosság. A megyei tanácstól szeretnénk minél több pénzügyi támogatást kapni aszfaltozásra. Ezt napirenden tartjuk. A buldozerek munkába állítása Fülele úrnak köszönhető. További segítséget is igényelek Öntől. Az eddigi munkáért le a kalappal Ön előtt.

— Örömmel vettem a fiatalok egy csoportjának kezdeményezését: rendbe akarják tenni a központi parkot. Ez ügyben hívtam -július 31-én - megbeszélésre, ahol megbeszéltük a tennivalókat. Javaslatok is hangzottak el, miszerint "Némethy Park" lenne a neve. Önök mit szólnak ehhez?

✍ Rus Sándor, polgármester

Sétifika (folytatás az 1 oldalról)

tömbházától. Elvégre jogállamban és városban élünk, mindenkinek joga van az összkomfortos lakáshoz. A Munkás utcában ismét egy kopott, gyepesedő térségen haladunk át, valamikor játszótér lehetett itt. Ugyanígy fest a Hársfa sétány elején a Kati néni zöldségeboltja által árván hagyott "terecske". A Gábor Áron utca lakóinak, az Eszkimó fagyizó tulajdonosainak, a Tanács dolgozóinak kijár az elismerés. Könyvezetük jelzi tisztaság- és szépségszeretetüket.

A Gábor Áron utcában járva ne felejtsünk betérni a parkba. Tudom, hogy elfáradtak, de itt sem kínálhatom önöket helyellyel. Az itt pihenő fiatalok példát adnak arra, hogy pad hiányában a gyepre, vagy a rég nem működő szökőkút peremére is lehet ülni. Egy szorgos honfitársunk garázsát építi, ezért kerítésmaradványok, kő és homokrakások állnak utunkba.

Tessenek kikerülni! Az ágyásokba virágokat ültettek tavasszal szorgos kezek, de a fűvet senki sem nyírta le, a sétányok begyöpösödtek. Ha nem vigyázunk mindent fölvesz a gaz, mint Csipkerózsika meséjében. Higgyék el, inkább mesébe, mint Szentegyházába illenének be ezek a képek. De nem tekintettük meg még az óvoda udvarát, a piacteret, a Fürdő utcában levő gátat, a szemetes patakmedreket hosszán a városban.

Felérve az útelágazásig milyen jó lenne, ha villanyrendőr irányítaná a forgalmat a város legveszélyesebb pontján, de szerencsére megbízhatunk a sofőrök figyelmességében itt is. Az országút mentén maradt még egy-két virágtartó, valaki az egyikbe évek óta először ültetett virágot. Köszönet. Vannak szépen elrendezett virágoskeretek a házak körül. Kérjük Önt, ha jövő tavasszal ülteti a virágpálántákat kertjébe, a szomszéd példájára szórjon el a virágtartókba is egy két magot. Mindig legyen Önnel esernyő, ha utazni szeretne, mert az útszéli várótermekben sajnos nem lehet eső elől betérni. Búzlík a hely, pedig a WC felirat nincs kitűzve.

A Gábor Áron Kultúrközponttól fölfele is bőven akadna nézivaló: a templom, az óvoda, az iskola, a mérleg környékén. Kérem nem csak a kopottra, a porosra figyeljenek séta közben, hanem a tisztára, az újra is, ha találunk. Kányádi Sándor szerint városunknak van faluvége is, ha erejükből még futja sétáljunk el oda is. Séta lejártaival kérem olvassák el jegyzeteiket, ugye elég tennivaló van? Pénzhiánnyal küzdünk, de felteszem a kérdést: mikor kezdte városunk felöltöni mai arcukat? Akkor amikor még volt pénze a lakosságnak, vagyis a múlt rendszer végén, de a forradalom után mindannyiunk szegényére rohamosan romlott minden. Tehát nemcsak pénz kérdése környezetünk szépsége. De itt köszönjük meg a „Tiszta Porták” versenyt, az Eminescu 7 A/10 lakóinak szorgalmát, a „Tamási Áron” iskola és a „Gábor Áron” liceum törekvéseit, a polgármester és sok más ember eddigi fáradságát városunk tisztasága érdekében.

Ha nem állítjuk meg a romlásí folyamatot mi, az fog megállítani minket. És ismerjük be: a csúnyaságnak, a panaszoknak, a középátlagosságoknak is van határa, ezért tehetünk ellene valamit. Köszönöm a sétát.

✍ Ambrus Mónika

Két kuka párbeszéde

— Helló, kisöreg!
— Na ne dumálj, mert én fiatalabb vagyok!
— Fogd be, engem kedvelnek a varjak.
— De bennem többen szoktak turkálni.
— Hord el magad, nem egyszerre húztunk gatyát.

— De hozzám többen járnak, tanárúr, mérnökúr hordja hozzám szemetét.

— Az én klienseim mellém szokták ömleszteni ANGRÓBAN szemetüket, ezzel is kímélnek.

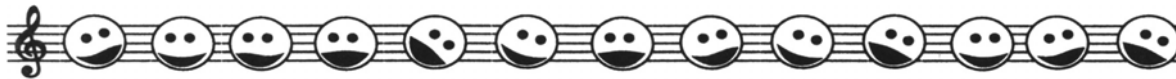
— Ismered-e a délői kukát?
— A patakat-e? - Igen, hogyné!
— Nem jó neki, sose tud megtegni, mivel a hullé fejével elhordja a belé duvasztott drága jó szemetet.

— Még mindig jobb, mintha kutyák, macskák hordanák!

— Mikor szoktál le a füstölésről.
— Hajaj, arról nem lehet leszokni. Mikor dugig vagyok, jóakaróim kisegítenek egy két szál gyufával. Olyankor aztán hetekig füstölögök.

— Bolond kukából bolond füst fúj.

Bolyai nyári akadémia Szentegyházán

A Bolyai Nyári Akadémia ezelőtt négy évvel kezdte el tevékenységét, az ünnepi megnyitó Szentegyházán volt. Célja a Kárpát-medence magyar pedagógusainak továbbképzése; szervezője a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége és tizenegy szekciója működik. Kirulmányon a tanítók, Csíkszeredában a magyar-francia, testnevelés szakosok, valamint osztályfőnökök, Szovátán a földrajz, biológia szakosok, Székelyudvarhelyen az ének-zene, Nagyváradon a történelem szakosok, Gyergyószentmiklóson a lélektantábor és nálunk Szentegyházán a műszaki káderek (mérnökök és mesterek) továbbképzése folyik már 3 éve. Az első évben a magyarszakosok továbbképzése folyt nálunk.

Résztevők Szilágy, Brassó, Kovászna, Hargita megyéből voltak az idén. A tavaly Kárpátaljai résztvevők is voltak.

Az előadások tartalma:

- műszaki szaknyelv
- pedagógia — pszichológia
- marketing — management a műszaki szemléletben és tárgyalástechnikai ismeretek
- környezetvédelem, de szervezünk tanulmányi kirándulásokat, tapasztalatcserét is.

Az ideji továbbképző programja:

1. A ház. Háztervezés és kivitelezés.
- Előadó Bogdánovics Péter egyetemi előadó tanár, Műszaki egyetem, Kolozsvár
2. A szakmunkásképzést megalapozó, szakmacsoport szerinti szakközépiskolai oktatás. Tantervek, óratervek, követelményrendszerek a gépészeti, elektronikai, informatikai szakcsoportoknál.

Előadó: König Sándor, a Kossuth Lajos Műszaki Középfiskola műszaki igazgató helyettese.

3. Marketing-management a műszaki szemléletben. Tárgyalástechnikai ismeretek.
- Előadó: Dr. Körösi Mária szociológus, Budapest- a tanárnő előadásának mottójául azt választotta:

"Aki, akar valamit, az módszert keres, aki nem, az kifogást!"

4. Személyiségközpontú pedagógia.

Előadó: Dr. Nagy Magdolna főiskolai adjunktus

5. A deviáns viselkedés okai, az ezzel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Előadó: Dr. Kotschy Beáta

6. A környezetvédelem helyzete, Magyarországon

Előadó: Hajdú László országgyűlési képviselő, A Magyar Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnöke

7. Az esztétika szerepe a környezetvédelemben

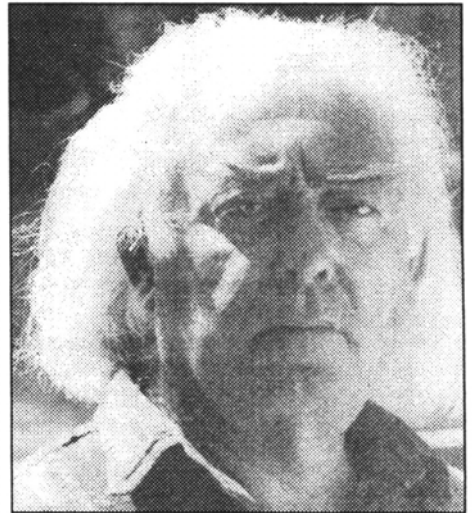
Előadó: Ezüst György festőművész, Békéscsaba, akit Bayer Ilona így jellemez röviden: "Békéscsaba büszke lehet lobogó fehérhajú, széles gesztusokkal élő festőfiára, aki láthatóan sosem szakadt el szülőföldjétől... Ha most végigkérdezem a várost, hogyan is áll Ezüst Györggyel... Tudják, hogy van, hogy az övék, hírével őket is gazdagítja, hisz van aki a világtávoli pontján egy Ezüst-kép hatására keresi meg a térképen: "merre is van ez a nehezen kimondható város?"

8. A Nyári Akadémia programját gazdagította a Kányádi Sándor költővel szervezett találkozót, amely nyílt volt, hisz meghívtuk a város lakóit is. Kedvelői elég nagy számban el is jöttek, gondolom nem bánták meg. Egy kicsit rányitotta szemüket a világ és a magyarság gondjaira, hisz őt az erdélyi irodalom utazó nagykövetének szokták nevezni.

9. Meg kell említenünk olyan műszaki jellegű létesítmények meglátogatását is, mint a ványoló, helyi generátor és fűrés, vashámor (de ezekről egy későbbi írásunkban bővebben írunk), amelyen a mérnök és mester hallgatók érdeklődéssel vettek részt.

Marad még kikapcsolódásra is idő: a Szeltersz-völgyi környezetvédelmi túra vagy tanulmányi kirándulás Parajdra és Szovátára, ahol meglátogattuk a Teleky Oktatási Központot, amelyet szintén az RMDSZ adminisztrál.

A jövő évben, ha erre a tevékenységre újra sor kerül, előre közöljük a helybéli érdeklődőkkel a

„Meggyőződése, hogy csak biztos szakmai tudás ad hitelt a művészetnek, és a művészet alázatos szolgálatára tanítottam tanítványaimat is.”

programot és szívesen látjuk az egyes előadásokon, melyeket nyitottá teszünk.

✎ Máthé István, a Gábor Áron Líceum igazgatója

Szent-Anna tói élmények

A sikeres felvételi örömeire és egyben az osztállyal eltöltött hosszú évek emlékére egy kirándulást szerveztünk Tusnádra Lázár Ilonka tanárnő vezetésével. A várva várt indulási időpont megérkezett és mi boldogan, kalandvágygal telten róttuk az utat Csíkszereda felé, majd onnan vonattal egészen Tusnádig. A Szent-Anna tóhoz vezető hágót nem volt könnyű megmászni, de gondolva a tetőn ránk váró kilátásra szaporábban haladtunk felfele. Miután felhúztuk a sátrakat első dolgunk a tó megtekintése volt. A rossz idő ellenére is a csillogó víztükör ragyogóan fényelt, és a felszínen ficánkoló esőcseppek még érdekesebbé, szebbé tették a látványt. Este a hosszú fárasztó út miatt hamar elaludt mindenki.

A következő napokban meglátogattuk a híres Bálványos várat a régi omladozó falaival. Csodálatos volt a kilátás és voltak pillanatok, amikor a vár lakóinak helyébe képzeltem magam, akik ugyanazt a tájat csodálhatták. A tanárnő olvasott a vár történetéről, a lakók múltjáról, és így még sok érdekességet megtudhattunk, amelyek egy kis izgalmat loptak a kirándulásunkba.

Másnap a Mohos-tó vidékét tekinthettük meg. Ez a vidék is tele van szépséggel, csodákkal. A törpefenyők, a kis harmatfüvek, meg a tengerszemek mohás növényvilága sokáig lekötötte figyelmünket.

Az esti táborozás is felejthetetlen élményt jelentett számomra. A tűz körül nagyon könnyen ment az ismerkedés, sok barátot szereztünk és velük énekeltünk addig, amíg már éreztük, hogy nem bírjuk nyitva tartani a szemünket. A mellettünk táborozó franciákkal dalban találtuk meg a közös hangot, mi énekeltünk egy magyar dalt, mire ők egy franciával válaszoltak.

Az utolsó napon nehezen ment a sátorbontás, sajnáltuk, hogy eltelt az idő és meg kell válnunk a csodálatos tájtól, azonban azt is tudtuk, hogy ezzel lezárult diákéveink egyik legkellemesebb időszaka.

Nagyon jó volt..., azt hiszem mindannyiunk számára felejthetetlen emlék marad ez a gyönyörű kirándulás.

✎ Sánduly Zsófia

Boldog Özséb

A világon létező sok-sok szerzetesrend közül egyet, a Remete Szent Pálról elnevezett pálos rendet magyarok alapították az 1200-as évek második felében. A rendalapító Özséb esztergomi kanonok volt.

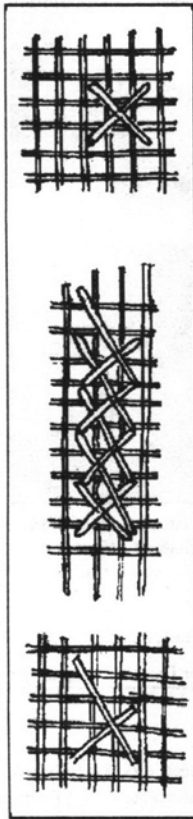
A tatárjárás pusztítása után a nagy válságból kivezető utat Özséb az egyéni példaadásban, Isten megengesztelésében, a szeretetben és Krisztus Szent Keresztjének fokozott tiszteletében látta meg. Lemondott kanonoki rangjáról és a Pilis nevű hegység erdőibe vonult, remete életet élt. Egy éjszaka csodás álmot látott: az erdő mélyén sok apró lángocská világitott, amelyek egymás

felé tartottak és egy nagy lánggá olvadtak össze. Megértette az álmot, s hamarosan összegyűjtötte a Pilisben élő remeteket. Elkészítette az új rend szabályzatát, amit Rómában Aquinói Szent Tamás támogatásával IV. Orbán pápa megerősített. Özséb az új szerzetesrendet Remete Szent Pál oltalma alá helyezte, s róla nevezte el. Boldog Özséb a pilisszentkereszti kolostorban halt meg 1270. január 20-án.

Halála után az ő égi pártfogásával és Isten kegyelméből a pálos rend nagy fejlődésnek indult. Fő kolostoruknak, amely a mai Budapest közelében, Budaszentlőrincen állt, Nagy Lajos király megszerezte a névadó szent Remete Pál ereklyéit. A rend márianosztrai kolostorából alapította 1382-ben tizenhat magyar pálos szerzetes a mára világhírűvé vált búcsújáróhelyet, a lengyelországi Czestochowa kolostorát.

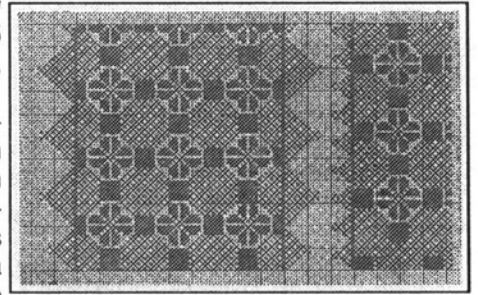
NE MENJEN FELEDÉSBE!

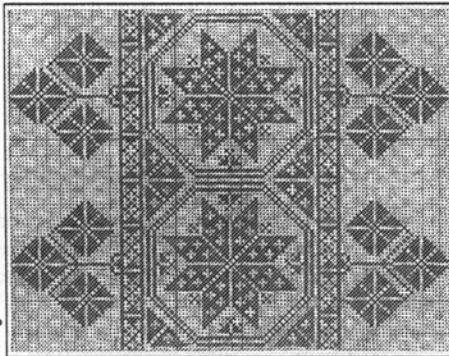
Az előző Szentegyházi Lapokban bőven szóltunk a helyi hímzésekről, a lövétei szedettekről, az udvarhelyi varrottasokról, nem feledkezhetünk meg a szálánvarrottasokról, keresztszemesekről sem. E népművészeti ág keletkezéséről, fejlődéséről és lassú elmúlásáról kötelesség az érdeklődők figyelmét felhívni. Elsősorban azért, mert a népművészet eme művelése nem időleges divat, nem gyökértelen jelenség, hanem velünk az emberiséggel egyidős hosszú fejlődés eredménye. Alakulását történelmi tényezők, társadalmi, gazdasági, földrajzi stb. határozzák meg. Ezért van az, hogy az egyes népek, népcsoportok, tájegységek díszítőművészeti alkotásaiban, az általános közös vonások mellett, a tájegységre jellemző különbségeket is találunk. Ezek a különböző vonások, jegyek képezik a népművészet csodálatosan gazdag forma- és színvilágát. E népművészet alkotásainak összessége olyan, mint egy ragyogóan pompázó virágcsokor, amelyben minden nép a maga alkotó képzeletére jellemző, változatos színű virágzásait köti bele. A népművészeti alkotások nem a népeket elválasztó jegyeknek tekinthetők, hanem alapja az egyetemes

kultúrának, amely összeköti a különböző etnikumokat, tájegységeket.

A Kis- és Nagyhomoród mentén elvélve, ritkábban találkozunk szálánvarrott, keresztszemes hímzéssel. Hargita megyében a legszebb és a legtöbb mintakincset a Sóvidéken, Szentkirályon, Gyergyókilyénfalván gyűjtötték és mintafüzetek formájában közhasználatra adták, hogy a működő nőkörök ezekből dolgozhassanak. Ez alkalommal Dr. Molnár István, Molnár Kálmán gyűjteményéből mutatunk be néhány ősi darabot.

Borsos Dénesné, Macskanyomos—Siklód

Nagyatnyéros — Felsősfalva

Milyen alapanyag szükséges a szálánvarrott kézimunkához?

- Egyenletesen font len- vagy kendervászon, de lehet gyártermék is. Ne legyen túl sűrű szövésű.

- Hímzőfonal. Lehetőleg jól sodrott gyapotfonal legyen. A fonal megválasztásánál garantált, színtartó legyen.

- E hímzéshez tompább hegyű tűt alkalmazunk.

Az öltésmód a mellékelt ábrán látható.

A különböző minták magyarázatára a következő számban visszatérünk.

☞ Szabó Erzsébet, ny. tanítónő

Bethlen Gábor és Pázmány Péter üzenete

Bethlen Gábor és Pázmány Péter "egy hazáért" élő magyarok voltak.

Prohászka Ottokár írja Pázmányról: "E kiváló és hatalmas embernek két érzés fűtötte lelkét: az Istenszeretet és honszeretet, két ország vonzotta: a mennyország és Magyarország!" E jellemzést elmondhatjuk és mondom, írom Bethlen Gábor fejedelemtől is. E kiváló ember lelkét két érzés fűtötte: Istenszeretet és honszeretet! Mit üzennek ők nekünk 1996-ban? Igazán csak azt tudom közölni, mit üzennek nekem. Hogyan látom én őket.

Igazat adok Sík Sándornak, aki a következőket írta róluk: "Az ősi magyar természetnek két történelmi típusát testesítik meg." Az ő gondolatmenete alapján azonban számos közös jellemvonásuk volt.

1. Kortársaik közül EGYÉNISÉGÜK erejével emelkedtek ki. Összefoglalói voltak történelmi törekvéseknek, azokat megvalósították. Összetartozó nevük száz év magyar történelmet jelent.

2. Mindkettőjüket a józan ész, a realitás jellemezte. Tényeket és lehetőségeket megvesztegethetetlenül mérlegeltek.

3. Rendkívüli becsvágyuk mozgató erejét nem önös érdekeik szolgálatába állították, hanem közösségi célok, a nemzet, a vallás érdekeit szolgálták odaadóan.

4. Óriási volt munkabírásuk. Írásban, cselekedetben egyaránt.

5. Mind Pázmány, mind Bethlen homo politikus volt. Arra születtek, hogy országok ügyét intézzék. Cselekedjenek és cselekedtessenek.

6. Imádkozó emberek voltak. Országos ügyeik végeztével esténként a fejedelmi köntöst s bíborosi palástot magukról levették, az egyszerű ember keresetlen szavával fordultak az Úristenhez. Mindketten ugyanabból a könyvből, a Bibliából merítettek erőt, ihletet, életlendületet a holnaphoz.

Mindannyian tudjuk, hogy „ellenfelek” voltak. Egyik a másikában emberére akadt. Ellenésgeskedésük nemcsak vallási és politikai különbözőségekből eredt, hanem " két kivételes férfi személyes párbaja is volt".

Amikor azonban eljött "az egy hazáért" érdekében a pillanat, akkor békét kötöttek egymással.

Így látom őket. S mit „hallok” tőlük üzenetként? Kiművelt, jellemében kikristályosodott egyéniségük arra hív fel minket, hogy első legyen hazánk megjobbításáért önön jellemünk tökéletesítése. Mert a haza elsősorban nem a körülhatárolható, térképen jelölhető terület, hanem a haza a szívek élete. Szívem egy göröngye hazámnak, s nem mindegy milyen!

BECSVÁGYUK, önérvényesülésük az Isten s nemzet szolgálatában égett, lobogott. Becsvágyunk mire hajt, ösztökél? Politizálásunk célja az egy haza vagy az egy "én" érdeke?!

Megélték VALLÁSUKAT jó meggyőződéssel hit formájában. Ma nekünk az ökumenizmus -sajnos még nem napján, de hajnalhasadásán- könnyebb a dolgunk. Nem vitára hívn egymást, hanem keresni azt, ami összeköt és nem azon rágcsalódn, ami

elválaszt! Ugyanannak az Úristennek kell számot adnunk.

Ők kezét fogták egymással az "egy haza" érdekében. Vajon nekünk, akik nyíltan vagy szemérmesen, de az egy Isten és az egy haza jelszóval, hittel akarjuk jövőnket biztosítani, nem kell-e kezét fognunk mindazon erővel szemben, akik Isten és hazánk ellenére vannak?!

Egységre kellene jutnunk. Hamvas Béla szerint az egység nem azonosság, melyben a tényezők nem különböztethetők meg. Nem is egyenlőség, melyben az elemek felcserélhetők. Az egységben a tényezők, az elemek különböznek.

Az egység feltétele, hogy különböző elemek teremtsék meg azt.

Ha ez így igaz, akkor magyar a magyarral, akiknek az Isten Isten, a haza a haza, bár különböző módokon, különböző utakon kívánják szolgálni érdekeiket, miért nem lépnek egységre? Az "öt géniusszal" megáldott nép képes 1100 éve élni, újra élni, tovább élni, mert ennyire gazdag, tehetséges, ám éppen mert nem tud vagy nem akar az öt géniusz világában egyensúlyt teremteni, agonizál. Miként éljük meg a holnapot, mely részünkre nem lehet kevesebb 1100 évvel a hátunk mögött újabb 1000 évnél! Talán akkor győzi le haldoklásra hajló rosszkedvünket élni akarásunk és erőnk, ha Bethlen Gábor fejedelem és Pázmány Péter bíboros üzenetét nemcsak olvassuk, halljuk és megéljük...

☞ Mácz István, Cegléd

ÉNEKÓRA - ZENEOLDAL - ÉNEKÓRA

FEKETE SAROK

A történet röviden így hangzik:

Augusztus 2-án, péntek délután fél kettő körül ifj. Haáz Sándor, 16 éves, iskolás, udvarhelyi lakos a testvére Mountain Bike biciklijével kilépett a városba, ahol pár percnyi figyelmetlensége miatt "megszabadították" ismeretlen tettesek az értékes járműtől. A kárvallott gyerek ijedtében és elkeseredésében elbújdosott, nem mert hazamenni, hiszen 2 hónap leforgása alatt ez volt a második értékes kerékpár, amit tőle elloptak).

A rendőrség segítségével sikerült másnap estére megtalálni és hazavinni a bújdosót. Véletlen folytán aug. 5.-én, hétfő délután előkerült a négy napja sirattott bicikli. Szentegyházán ifj. Butacu Péter vásárolta meg 350 ezer lejért. Természetesen lakat alá került a bicikli, újdonsült gazdája pedig maradt a kellemtelen rendőrségi ceremóniával. Ha a tolvaj (tolvajok) nem kerülnek horogra, a pénze is elvész.

Tanulmányként ajánljuk: ne vásároljatok kézből feltűnően olcsó portékákat. Ha mégis, akkor írjátok le az eladó vagy forgalmazó személy (cég) adatait (személyi számát is!), készíthettek a vásárról papírt is, amivel később igazolhatjátok a holmi eredetét, bármi legyen az (magnó, óra, fényképezőgép, alkatrész, stb.).

z H.S.

A szentegyházásfalvi Gyermekfilharmónia műsora

1. J.S. Bach: Parasztkantáta
részlet (Víg búcsú)	8. Haáz S: 3 tréfás dal
Népek dalai
2. P.I. Csajkovszkij: Altató	9. Német — Die Gedanken
3. Egyházi kánon:
Ne aggodalmaskodjál	10. Román — Moara
4. Boldogasszony anyánk	11. Angol — My Bonnie
5. Hej, búra termett az idő	12. Francia — Alouette
6. 2 kuruc dal: — Hei Rákóczi
— Patyolat az kuruc	13. Osztrák — Bier Her!
7. Nagymajtényi síkon	14. Magyar — Haza is kéne...
	15. Köllő F.: Csipike induló

Vezényel: Haáz Sándor

Kis kertemben uborka

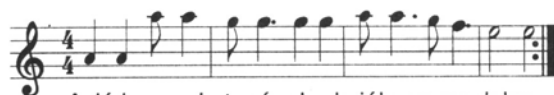
1. Kis kertemben uborka, Reá - kapott a ró - ka

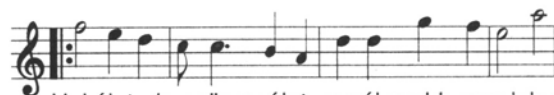
Állj meg ró - ka megleslek Komá - rom-ba vitetlek.

2. Komáromba vitetlek
A tömlecebe tetetlek
Kurta vasra veretlek
Onnan ki nem eresztlek.

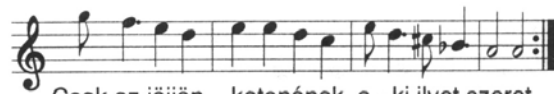
A jó lovas katonának

A jó lovas katonának, de jól vagyon dolga,
Eszik, iszik a sátorban, semmire sincs gondja

Hej élet, de gyöngy élet, ennél szebb sem lehet,

Csak az jöjjön katonának, a - ki ilyet szeret.

Paripáját megforgatja, elmegyén dolgára,
Csillog, villog, a mezőben, virágszál módjára.
Hej élet, de gyöngy élet, ennél szebb sem lehet,
Csak az jöjjön katonának, aki ilyet szeret.

ÉNEKÓRA - ZENEOLDAL - ÉNEKÓRA

SZENTEGYHÁZI GYERMEKFILHARMÓNIA

A Gyermekfilharmónia 1982-ben alakult az 1. számú Mártonffy János iskola tehetséges diákjaiból. Jelenleg más iskolákból is (Kápolnásfalva, Szentkeresztbánya) járnak próbákra. A 150 tagú együttest 110 tagú kórus és 40 főnyi félszínfonikus zenekar alkotja. A tanulók a helyi Tanulók Háza zeneköreinek sajtótitói a hangszerkezelés tudományát, egyikük sem zeneiskolás. 1991-ben megalakult a Gyermekfilharmónia Alapítvány, elkészült a Múzeum Szálló, mely anyagi háttérrel biztosít az együttes rendszeres kiszállásaihoz, valamint a helyi újság (Szentegyházi Hírlap havilap) megjelenéséhez. A Gyermekfilharmónia az évek során rendszeresen szerepelt Erdély kis és nagyvárosaiban, '90 óta minden nyáron külföldi vendégszereplésre utazik.

Idei turnéknak alkalmával (aug. 8-22. között) az együttes hét alkalommal hangversenyeznek:

- 9-én este 1/2 8 órától a kecskeméti katolikus székesegyházban
- 11-én este 7 órától a győri Bartók Béla Művelődési központban
- 13-án délután 5 órától a fertői kastély udvarán
- 15-én este 1/2 7-től Nagymegyeren (Szlovákia)
- 17-én az ausztriai Felsőőrben
- 18-án este 7 órától a kőszegi Jurisics vár lovagtermében
- 20-án délután 6-kor a sárospataki Rákóczi vár udvarán

A koncertek a millezcentenárium évfordulója tiszteletére szólnak meg. Köszönetet mondunk mindazoknak a kecskeméti, győri, megyeri, légi, őri, kismartoni, kőszegi, balatonlellei és sárospataki barátainknak, akik ezt a nagyszerű hangversenykörutat elősegítették. Szeretettel visszavárjuk Öket Szentegyházán, Hargita megyében!

A Gyermekfilharmónia

TRÉFÁS TALÁLÓSDIK

Ha villamos többes száma villák mosnak, akkor a fasirt többes száma micsoda?

Mikor állt három hétből egy esztendő? (Fák sirtak.)

Mi a különbség az óra és a térkép között? (u-be-777)

Mit csinál egy tornász, ha emlegetik? (A térképen ott van észak, ahol az óraán déli.)

Mit kapunk, ha a sündisznót az óriáskígyóval keresztezzük? (Csuklógöngykorlatokat.)

Mi abszolút lehetetlen? (Mintegy 15-20 méter szögcsődrót.)

Mi az abszolút csoda? (Kamatlábra zoknit húzni.)

(Ha egy vasmacsokának vascsőcái születtek.)

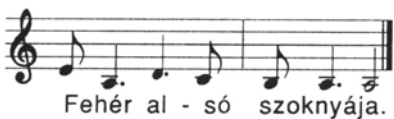
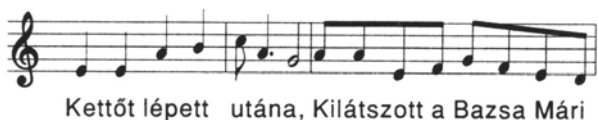
Az osztályfőnök nagyon haragos volt, amikor a betört ablakot meglátta, és íziben faggatni kezdte az igazmondásról híres Pistikét, az osztály legjobb tanulóját, hogy a csörömpölés pillanatában hol állt Guszti meg Jancsi, a minden csínyben vezérszerepet vállaló két ikerfiú.

— Guszti Jancsi mögött állt, Jancsi pedig Guszti mögött! - vallotta Pistike.

(Elképzelhető, hogy ezúttal is igazat mondott?)

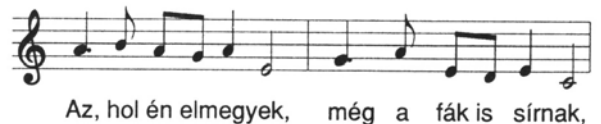
Elképzelhető, de csak akkor, ha Jancsi és Guszti egymásnak éppen háttal állt.

Bazsa Mária libája

2. Témésvári brigádba
Magam vagyok elzárva.
Gyere babám váltsál ki,
Né hagyjál a témésvári
Brigádba elhervadni.

Az, hol én elmegyek

2. Hulljatok levelek
Rejtsetek el engem,
Mert az én édesem
Sírva keres engem.
3. Sír az út előttem
Bánkodik az ösveny
Még az is azt mondja:
Áldjon meg az Isten.
4. Áldjon meg az Isten
Minden javaival
Mint kerti violát
Drága illatokkal.

Megújulás

Kommunikáció

A kommunikáció nem más mint üzenet, jelzés, közlés a társamnak, környezetemnek. Emberi életünk elképzelhetetlen nélküle. A csecsemő, aki még beszéddel nem tud kommunikálni sírással, testmozgásával fejezi ki igényeit, érzelmeit. Később megtanul beszélni, de az első években kommunikációja még gyerekes: nyafogós, célozgató, követelőző, nem egyértelmű. A személyiségfejlődés során a jó kommunikációs készség is ki kell alakuljon. Meg kell tanuljuk igényeinket tudatosítani és felnőttként nyíltan, egyértelműen kifejezni. A jó embertársi kapcsolatok jó kommunikációval alakíthatók ki és tarthatók fenn.

A kommunikációs nehézségeink abból adódnak, hogy igényeinket nem fejezzük ki elég világosan: elvárásaink vannak vagy nem gondolunk arra, hogy mennyire különbözőek vagyunk, másképp látjuk és fogjuk fel a világot, másképp viszonyulunk az emberekhez és eseményekhez. Az eredeti családból hozott minták is lényegesen befolyásolnak, ugyanakkor érzelmeink és hangulatunk is lehet akadály a jó kommunikációnak.

Egy Palo Alto nevű kutatócsoport megfigyelései arra irányultak, hogy a kommunikáció hogyan alakítja kapcsolatainkat. Meglátásaik nagyon jól megvilágítják a családban történő kommunikáció néhány jellegzetességét.

A következő tételeket fogalmazták meg:

(1) Mindig kommunikálunk, akkor is ha meg sem szólalunk. Mindenki megérzi, hogy nem ugyanazt az üzenetet küldi a dúdoló dolgozó ember és az aki morrogva, szerszámaikat csapkodva végzi munkáját.

(2) Minden üzenettel egy tárgyilagoss információt közlünk, ugyanakkor kapcsolatunkat is alakítjuk és érzelmeinket is kifejezzük, csak nem mindig figyelünk a két utóbbi üzenetre. Nézzük ezt egy példával:

Feeség: "Jó film megy a moziban."

Férj: "Tényleg? Én is hallottam." vagy "Tényleg? Akarod, hogy megnézzük?"

(3) Üzenet legalább két csatmán küldünk: szóban és testbeszéddel. A két üzenet összhangban kell legyen, különben nem egyértelmű az üzenet. Ha valakire haragszunk, s ezt mosolyogva tudatjuk, nem fogja tudni felmérni annak súlyát.

(4) Az üzenet értelmét befolyásolja, hogy a felek hogyan értelmezik az üzenet kezdetét és végét (pl. sokaknál fontos, hogy ki kezdte és ki adta fel a harcot). Az üzenet értelmén változtathatunk egy kacsintással, mosollyal vagy "csak vicceltem" kifejezéssel (metakommunikáció).

(5) Vannak olyan szerepek melyek akadályozzák a közeli, egymást megérintő kapcsolat kifejlődését. Ha a felek közül valaki a "vádoló", "okoskodó", "félrebeszélő", "békítő" vagy a "mártír" szerepét játssza, akkor az őszinte üzenetközlés csorbát szenved.

A jó kommunikáció legnehezebb része a másik embert meghallgatni. Gyakran előfordul, hogy nem figyelünk oda, még mielőtt befejezte volna gondolatmenetét már saját gondolataink foglalnak el, kész vagyunk a válaszal, megoldással a tanáccsal még mielőtt a kérdés elhangzik.

A megoldást kitalálva még azt is közöljük akaratlanul, hogy nem bízunk benne, nem képes problémáját megoldani. Vagy ahelyett, hogy biztatnánk, hogy beszéljen saját mesénnel állunk elő. A türelmes, érdeklődő, megérintő meghallgatás az egyik legnagyobb ajándék, amit egymásnak adni tudunk.

Ha alkalma van az embernek kibeszélnie magát, megoldásra váró problémáit, ezzel nemcsak a probléma helyes megoldásában segítünk, hanem abban is, hogy a beszélő személyisége kibontakozzék. Miközben kifejezi mélyebb gondolatait, kikristályosodnak a félig tudatos gondolatok, így tovább lépik önmaga megismerésében.

A kölcsönös meghallgatás a legbiztosabban teremti meg azt a lehetőséget, hogy a társak egymás iránti szeretete növekedjék, ugyanakkor egyéniségük is kibontakozzon.

Igen fontos a házastársi kapcsolatban a szexuális kommunikáció. Ez akkor a legjobb, ha egy általános jó kapcsolatba ágyazódik. A házastársak remélik, hogy a szóban ki nem fejezett igényeikre párjuk megfelelően reagál, de ezen túlmenően jó lenne, ha nyíltan meg is tudnák beszélni igényeiket, amelyek változnak. Különösen fontos: nem elvárni, nem követelni hanem kérni törekedjünk, mert önmagunk tökéletes átadása és a másik elfogadása valóban ajándék.

A jó kapcsolatok fenntartásában a visszajelzésnek is fontos szerepe van. Ne sajnáljuk egymástól a dicséretet, az elismerő szót. Egy köszönő gesztus új lendületet ad, önbizalom növelő hatása van és életünket is gazdagítja.

Állandó otthoni gyakorlatként: Bátoran, nyíltan kommunikáljunk: igényeinket tudatosítva világosan kérjünk, ha kérésünk teljesült fejezzük ki elismerésünket, megelégedésünket!

☞ Lázár Ilonka

Masírozunk Európa felé

Kányádi Sándor mesélt a "Gábor Áron" Líceum fizika tantermében a szép számban összegyűlt érdeklődőknek 1996. július 16-án alkonyatkor. Ha beszédének címet próbálunk adni a legalkalmasabbnak az általa megfogalmazott kijelentés bizonyul: "Masírozunk Európa felé". A honfoglalás 1100. évfordulójának égisze alatt, anekdoták, emlékek, élettörténetek szövedéke közül bontakozott ki az est mondanivalója.

A nyelvnek van egy csodálatos ereje: általa tudunk beszélni elvont dolgokról, nem látott és nem hallott események, helyszínek lehetnek jelenvalókká. Ennek a nyelv csodának a művésze Sándor bácsi, aki a megtörtént, utazásai során átélt történetek valóságmagja köré odalopva a fikciót, elmondja közönségének azokat az útinaplókat, amelyeket -vallomása szerint- nem írt meg a múlt rendszerben.

Őriznek ezek az író-olvasó találkozók valamit abból a korból, amikor a népi zseni orális úton adta át hallgatóinak a benne felgyűlt, közkincs érelődött élettapasztalatot. Annak a hagyománynak a továbbvivője Kányádi, amely valamikor az írásbeliség előtt fogott, de kihalni nem fog soha.

Így mesélhetek -hogy ne téjünk el messze mi se a honfoglalástól- a kalandozásokról hazatért magyarok családjaiknak, a krimi-tatár fogságból kiváltott rabok II. Rákóczi György idejében, vagy századunk elején falvaink szülőit, akik szerencsét próbálni Amerikáig jutottak el.

Kányádi az az írói személyiség, akiben még mélyen él a transzilván eszmeiség, aki a világon szétszóródott magyarság versbeli és szóbeli összekapcsolásáról vált "egyetemessé". Utolsó kötete a Dacia Könyvkiadónál, 1992-ben megjelent "Vannak vidékek" című kötete. De ha már versre nem futja, az olvasókkal való találkozást emeli "irodalmi szintre". Hangulatot teremt, az élő szóval bódít el már-már annyira, hogy a hallgató nem tudja mikor van a realitás vagy a fikció talaján. De a valóság is úgy szép, ha költészetet lopunk bele, és valljuk meg: a farsztó nyári napok között jól jött egy ilyen nyelvbeli kaland, egy kevés megelevenedő irodalom.

Hadd idézzünk az elmondottakból mindazon sokak kedvéért, akik nem vehettek részt a találkozón. A honfoglalástól indultunk el. Az ezredfordulótól napjainkig aktuális probléma a megmaradás. A honfoglalás után a kereszténység felvétele, feltétele volt az Európába való bejutásnak. A ma kihívása is az európaiasodás, ami akkor valósulhat meg, ha bekerülünk a modern világ elektronikus körforgásába, ami egyenértékű -Kányádi szerint- egy új honfoglalással. Szó szerint idézve Őt: "Csak akkor tudunk megmaradni, ha minél több kulturált ember kerül ki közülünk."

Mi a magyar nemzet célja? Tamási Áron erre a kérdésre így válaszolt: "Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne." (Ábel a rengetegben)

Kányádi így tette fel a kérdést: "Miért legyünk otthon magyarok?" -amelyre a felelet- "azért, mert mi magyarok Isten kiválasztott népe vagyunk, és nyelvünket is ő választotta ki a mi számunkra".

A magyarság "egyetlen célja" tehát, "az emberiség legvégső határáig tovább vinni és gazdagítani e nyelvet, mert addig vagyunk magyarok, amíg magyarul beszélünk". A költő nem hisz a "gasztronómiai azonosságban", véleménye szerint nem él a nemzet tovább a szokásokban vagy a töltelékes káposztában. A zsidókat a kiválasztottság-tudat, a vallás-tudat teszi eggyé.

Ilyen összetartó erő hiányában a magyarokat az írekhez, finnekhez hasonlóan a nyelv köti össze.

A magyarországi magyarok és a finnek után -véleménye szerint, az erdélyi magyarság a harmadik legnagyobb finnugor nép számbeli fölényét tekintve. A kisebbségi kérdésig így eljutva, miután Berkli Anna, a Magyar Művelődési Minisztériumból váratlanul bekapogott, a jelenlevők nem kis meglepetésére, Kányádi így folytatta: "A nemzetiségi lét nem leányalom. Nem baj, ha mi erdélyiek edzésben vagyunk magyarság ügyben, de a mi erényeinket és nyomorúságunkat sem kell romantikusan feltüntetni". Ma a megmaradás feltétele a "hidépítés" vagyis, meg kell keresnünk a hidépítés normális módját, a régi együttélési hagyományokat kell felélesztenünk. Hidat lehet építeni tanárként, mérnöként, munkásként, sőt egy Nichita Stănescu vers tolmácsolásában a költészet híd-szerépét bizonyította be a költő.

Az általánosságok mellett néha önmagáról is vallott: "Lelőnivaló optimista vagyok. Nem azt mondom, hogy a púpos ember a legszebb a világon, de elegánsan viselni a púpot, már az is valami."

Írói és világszemlélet ez, de a maga módján egészséges. Neki jól áll -mondhatjuk.

Egyik tőle hallott történetben egy észak-amerikai rezervátumban élő indián így vallott: "Mi nem neveljük holmi indián nacionalizmusra a kicsiket, vagy benne van vagy nincs. Indiánnak nem lehet menni, csak lenni." Ezeket a gondolatokat tovább szöve talán a magyarságtudat régről ismert problémáját legalább egy este erejéig lezárhattuk volna. Magyarok menni nem lehet, csak lenni -fogalmazhatunk így, és amikor már nem aktuális a nacionalizmus, mert nincs aki éltesse, amikor a tisztviselők nem értik a "félmillió törzs" (erdélyi magyarság) által lakott rezervátumban beszélt nyelvet, akkor hagyjuk a hagyomány berkeiben ezeket a mindig aktuális, de soha meg nem oldható kérdéseket.

Sándor bácsi többször próbált "befejezést" mondani, de egyik hallgatónak a megjegyzése igaznak bizonyult: ne fejezzük be, hogy a következő alkalommal tudjuk folytatni ott, ahol abbahagytuk.

☞ Ambrus Mónika

A helyi Tanács augusztus és szeptember hónapokra vonatkozó munkaprogramja

1996 augusztus

1. Szentegyháza környezetvédelmi programjának elfogadása
2. Egy, a város általános tisztaságára vonatkozó törvény jóváhagyása
3. Az 1997. évi költségvetés megvitatása
4. Az elektromos áram bevezetése a Vlahica Gyöngye Termálfürdőre
5. A helyi Tanácsnak az egyes kereskedelmi egyesületek által fizetett bérek megvitatása

1996 szeptember

1. A helyi kábel TV működésére vonatkozó felmérések
2. Felmérési tervek a Lövete bányával kapcsolatosan
3. A Vasipari RT működésére és tevékenységére vonatkozó információk közlése

Az érdeklődő ifjúság figyelmébe!

Minden szerdán este 8 órakor megbeszélésre kerül sor a polgármester úrral a soron levő köztisztasági feladatokról.

Aki tenni akar ennek érdekében, jöjjön el a központi parkba.

Öröm és remény

Jelen időszakban - júl. 25.-aug. 4. - 150 személy táborozik Szelterszben a Gellért Alapítvány irányításával a GAUDIUM ET SPES (Öröm és remény) zsinati dokumentumra felépített program szerint:

"Az úton, amely a nagy Jubileum felé vezet minket, kísérrjen a "Gaudium et Spes" zsinati dokumentum, amelyet rátok szeretnék bízni. Ez egy "értékes és örökérvényű" dokumentum. Olvassátok figyelmesen újra." (II. János Pál)

- júl. 25. 18.00. Tábornyitó szentmise - P. Domokos
 - júl. 26. Az emberi személy méltósága - Leó t.
 - júl. 27. Az emberek közössége - Kovács Sándor
 - júl. 28. A házasság és a család nagyobb megbecsülése - Eigel Gábor misszionárius, Szent Kereszt Szeretetrend tagja
 - júl. 29. Az egyház szerepe a mai világban - Jakubinyi György érsek
 - júl. 30. Az emberek tevékenysége a világban - Mácz István
 - júl. 31. A kultúra helyes fejlesztése
 - aug. 1. Közgazdasági élet - Vencser László, Derzsi András
 - aug. 2. A politikai közösség élete - Lakner Zoltán
 - aug. 3. A béke védelme és a nemzetek közösségének erősítése - brazil ferences atya
 - aug. 4. Márton Áron püspök és a II. Vatikáni Zsinat - Czirják Árpád
- A jelenlevők mindennap tábori misén vehetnek részt. Volt már keresztelő, esküvő is. (Sz. K.)

Szülők és diákok figyelmébe!

A szentegyházi "Gábor Áron" líceum reál katedrája, közös programban a Baróti Szabó Dávid líceummal, felkészítőt tart matematika, fizika, kémia és biológia tantárgyakból szeptember 2-5. között. Célunk az egyetemi, technikum felvételi és a körversenyekre való felkészítés, de jól fog az érettségire való felkészülésben is ez a külön munka.

Számítunk minden X., XI., XII. osztályos érdeklődő diákra és a szülők támogatására. Bővebb felvilágosítás a líceum titkárságán.

A szentegyházi "Gábor Áron" líceum igazgatósága az érdeklődők figyelmébe ajánlja a következőket:

- őrsi felvételi a IX. osztályokba
- felkészítő
- A helyek száma - a szaklíceumban - faipari szakon 15 hely
- a szakiskolában - esztergályos szakon 12 hely
- aug. 16-26. - beiratkozás, doszárók leadása a titkárságon
- aug. 27. - román nyelv és irodalom írásbeli
- aug. 28. - magyar nyelv és irodalom írásbeli
- aug. 29. - matematika írásbeli
- szept. 4. - eredményhirdetés

Szerkesztik:
Haáz Sándor
Szabó Klára

Szerkesztőség:
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Viñhița
Készült az
INFOPRESS-nél

300 lej

Cserkész élet

Nyár elején mozgalmassá válik a cserkész élet; kezdődnek a nagy táborozások. A cserkész tábor a megmerítetések ideje: ki hogyan, mennyire készült fel a próbák anyagából.

Július elején, a szelterszi cserkész parkban egyhetes táborozáson vettek részt a kápolnási és szentegyházi cserkészek. Négy órs volt jelen: Viperák, Sólímok és Pipacsok - Szentegyháza-, valamint a Rózsa-Mókus órs -Kápolnás-.

A tábori élet nagyon hasonlít a hangyákéhoz: szervezetség, munkamegosztás, mindenki tesz-vesz. Az órsön belül mindenkinek megvan a maga szerepe: vizet hordani, ágakat gyűjteni, a szakácsművész szerepét gyakorolni és sok más tevékenység.

Egy hét alatt megpróbáltuk a cserkészeknek feldolgozni a honfoglalás történetét, népdalokat, játékokat tanítottunk. Egnapos portyát rendeztünk, becslés, gyógynövénygyűjtés, faismeret, kötélmászás, tűzrakás, nyíl készítés, célbalövés. Nagy hangsúlyt fektettünk a honfoglalásról szóló legendákra és a róvásírás gyakorlására.

Jelen voltak olyan cserkészek is, akik még nem vettek részt táborozáson; nekik sikerült elsajátítani egy hét alatt a gyakorlati ismereteket: sátrat felhúzni, körletet építeni, főzni. Nem hiányzott a humor, a vidámság és főleg a nótás kedv. A cserkészek buzgón készülődnek az Alsó Csermáton mellett, Ikavárán megrendezett nemzetközi nagytáborba.

A cserkészet megpróbál vallásos keretek között embernek nevelni. Megtanít tűrni és megbocsájtani, és ami a legfontosabb, megtanít szeretni. Tehát a cserkész tábor nem üdülőhely, mint ahogy azt sokan hiszik.

✍ Dobos Melinda, Kápolnásfalva

Cigány viccek

Fiatl riporternek elmennek falura riportot készíteni. Megkérdezik a polgármestert:

- Mondja kérem, van önöknél cigánygyűlölet?

- Hát kérem, cigánygyűlölet nálunk nincs, de van igény rá.

*

- Hallod-é Gazi, vettem egy Daewot (Dévut).

- Hát ez nem egy Daewo (dévu), hanem egy Ladal!

- Igen, de a szomszédé vut!

*

A cigány vesz egy autót és szereli a kerekeket. Arra jön a barátja.

- Mit csinál Gazi?

- Szerelem a kereket.

Erre az fog egy téglát s beveri az ablakot.

- Akkor én elviszem a magnót.

*

A cigány beállít a paphoz, hóna alatt fogja kilencedik gyerekét.

- Meg kéne keresztelni -mondja a papnak-, mi legyen a neve?

- Gábor - mondja a pap.

- A'mán van nekem - hangzik a válasz.

- Legyen akkor Gáspár.

- Gazi es van.

- Akkor legyen Lajos.

- Az es van instálom.

- Hát akkor mi legyen? - kérdi a pap.

- Legyen Jakobs.

- Jakobs?! De hiszen ez nem cigánynév.

- Dehogynem. Láttuk a tévében, mindig mondják: "Jakobs a'roma".

*

A cigány szökni próbál a határon. A határőrök lefűlelik, elcsípi:

- Cigány, te szökni akartál.

- Á dehogy, instálom, én csak a borkorban szartam.

Nézik, piszkálják.

- Cigány, te hazudtál. Ez kutyaszar!

Mire a cigány:

- Hát instálom: kutyavilág, kutyaszar!

Új könyvek a városi könyvtár polcain

A könyvbarát, a bibliomániás olvasó szívesen fogadja az új könyvekről szóló híradást. Ezért igyekszünk a tisztelt olvasó tudomására hozni július folyamán vásárolt néhány könyv címét:

Shaw - Fönn a csúcson, Merle - Az élet rózsái, Clarke - A nagy zátonyok titka, Hrabal - Zsebselekek, Steel - Egyszer az életben, Sagan - Az éden sárkányai.

Erdélyi magyar fróink is jó néhány könyvvel örvendeztetek meg: Sütő András: Vadpávamennyegző; Fodor Sándor: A megálmodott ház; Kozma Mária: Az ember bolond természete, Szépréti Lilla: Családtregény; Domokos Géza: Esély című kőtetét is kézbe veheti az olvasó. A sok ízléses, izgalmas könyv közül mégis AZ ÍRÁS címűt emelném ki, mely igencsak "izgalmas kalauz az íráshoz". A könyv néhány érdekes fejezete: Mi az írás?, Az első jelek, Kézírtások könyvek, A nyomtatás, Illusztrált könyvek, Papírmunka, Az írógép, Könyvpiac és a szállóigévé vált ...scripta manent! Gazdagon illusztrált oldalai készítenek megismerni az írás titkait. Ajánlat a hátalapon: Figyeljük meg, Ismerjük meg, Fedezzük fel. Érdemes kézbe venni.

✍ Szabó Klára

